

Список літератури:

1. Безверхня Ю. В. Стратегічні цілі впровадження управлінського обліку на українських підприємствах в умовах вступу до СОТ. *Збірник наукових праць Луганського Національного аграрного університету*. 2009. № 90/94. С. 86-91
2. Максименко Д. В., Чекан Ю. Ю. Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2016. №21 (16). С. 209-215
3. Гоголь М. М.. Вплив витрат управлінського обліку на функціонування інтегрованого бізнесу. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2017. Том 16. Вип. 2 (36). С. 177-187

УДК 330.34:334

КЛАСТЕР - СУЧАСНИЙ ФОРМАТ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМЦІВ

Болтянская Л.О., к.е.н., доцент,
*Таврійський державний агротехнологічний університет
м. Мелітополь, Україна*

Summary: the relevance of the prospects for the creation of clusters in Ukraine, which will form the basis for further working-out the cluster strategy of the country and regions economic development, is substantiated.

Keywords: cluster, cluster formation, economic activities, regions.

Постановка проблеми. Для забезпечення належної конкурентоздатності, підприємства світу в регіонах держав інтегруються і розвивають спеціалізацію на окремому виді продукції. Перспективною формою розвитку економіки регіонів держави в форматі інтеграції може бути клатеризація. Кластерна політика являє собою сукупність державних і приватних заходів, що спрямовані на створення кластерів задля економічного зростання. Даний підхід в економіці дозволяє максимально використовувати та посилювати сильні сторони розвитку певної галузі в регіоні, та одночасно мінімізувати фактори, що стримують її розвиток.

Кластер (англ. cluster – група) – своєрідний холдинг невеликих підприємств з однієї сфери діяльності, які організаційно та технічно об'єднуються у формальну або навіть неформальну структуру з метою захисту своїх інтересів, зниження собівартості виробничих процесів і спільного просування продукції та послуг на ринок. Одночасно, це може бути група взаємопов'язаних компаній та інших організацій суміжних галузей економіки на певній географічній території, що співпрацюють та водночас конкурують між собою.

Головною функцією кластерів є надання переваг підприємствам та організаціям, що об'єднались. Це дає легкість при взаємодії даних суб'єктів, обміні необхідною інформацією, відстоюванні своїх прав, впровадженні нових

технологій та підвищенні кваліфікації працівників. Як підсумок - отримання більш кращої продукції порівняно з конкурентами, підвищення продуктивності виробничих процесів.

Підприємства та організації кластеру мають більш вигідну позицію, ніж «суб'єкт-одинак». Кластери надають можливість поглиблювати процеси спеціалізації та розподілу праці між учасниками; масштабніше зацікавлювати клієнтуру, за рахунок щільної взаємодії виробників та споживачів; знижувати собівартість продукції та наданих послуг, що з'являються в процесі спільної діяльності; посилювати інформаційність між учасниками; підвищувати іновачійність виробництва та надання послуг; ефективніше використовувати місцеві природні ресурси; створювати здоровий соціальний капітал.

Відповідно до опрацьовувань Національного інституту стратегічних досліджень – кластери значно підвищили конкурентоспроможність економік регіонів і цілих держав у країнах ЄС.

Повністю кластеризованою є економіка Фінляндії, в якій функціонує дев'ять кластерів; економіка Нідерландів складається з 20 кластерів, на які держава орієнтується при впровадженні іновачійної політики; в Данії 40% підприємств країни входять у 29 кластерів – на їх долю припадає 60% експорту. Існують також і транскордонні кластери. Наприклад підприємства Австрії, тісно співпрацюють з Німеччиною, Італією, Швейцарією, Угорщиною. [3].

Досвід функціонування кластерів сприяв появі Європейського кластерного альянсу в ЄС, до якого входять близько 60 кластерів різних рівнів: міждержавних, національних, регіональних.

Відомий світу виноградарсько-виноробний кластер Бордо – розвинений регіональний і галузевий, розташований на південному заході Франції. До складу кластеру входять виноробні підприємства, підприємства з виробництва добрив, засобів захисту рослин, розсадники і селекційні господарства, виробники машин і обладнання для виноградарства та виноробства, імпортери корку, дубових бочок і стружки, виробники пляшок і етикеток, компанії з сертифікації продукції, дистриб'ютори, торгові мережі. До кластеру входить NoReCa (сфера індустрії гостинності (громадського харчування та готельного господарства) - готель — ресторан — кафе / кейтеринг), котра забезпечує близько половини прибутків кластеру. Також включені наукові та навчальні структури - Інститут екології, Винна школа, Школа винного бізнесу та громадські організації інтелектуальної власності, захисту прав споживачів тощо. Їх обслуговують юридичні, консалтингові, дизайнерські та маркетингові фірми. Інформаційні потоки між підприємствами кластеру із споживачами є інтенсивними. Друковані видання, сайти, виставки, фестивалі, конференції, аукціони всіх рівнів проводять кілька разів на місяць. Спільна стратегія – просувати вина Бордо як еталонні у світі, завдяки чому вони конкурують при експорті всі разом [2].

Проте, не зважаючи на досвід та переваги кластеризації у світі на Україні цей формат співпраці не достатньо поширений. Існують певні перепони що стримують розвиток кластерів в Україні та сприяють частковому загальному

розумінню переваг функціонування та результатів діяльності кластерних об'єднань в Україні: це перш за все недосконалість законодавчої бази; відсутність підтримки кластерних ініціатив з боку держави; відсутність довіри між органами державної влади і бізнесом; слабкість діючих аграрних кластерів через низький рівень конкуренції на внутрішньому ринку; відсутність єдиної систематизованої інформаційної бази про існуючі та потенційні кластери.

Проте, сьогодні існують декілька прикладів даного модного напрямку синергії і в Україні. Агропродовольчий та біоекономічний кластер, громадська спілка м.Хмільник Вінницької області, об'єднує 19 учасників органічного ринку України. Приєднуються виробники органічних нішевих продуктів, фруктів та овочів, ягід та молочної продукції, переробники з сертифікатом organic, навчальні заклади, які мають у своїй програмі курс лекцій з органічного господарювання, ресторани, які використовують у своїх стравах органічні продукти. Також експортери, виробники органічних добрив, тобто препаратів, сертифікованих та дозволених до використання в органічному землеробстві.

Туристичний кластер Львова сформувався навколо культурної та архітектурної спадщини міста з метою залучення туристів. Туристичні бюро, агенції, готелі, ресторани, виробництво та продаж сувенірів – усі ці бізнеси зацікавлені були у розвитку інфраструктури, транспорту, безпеки у місті, домоглися співпраці з місцевими державними органами у цьому, а також створення туристичного інформаційного центру та встановлення інформаційних табло. Фестивалі та інші масові заходи залучають клієнтів для всіх цих бізнесів одночасно. За таким самим принципом формуються кластери Передкарпатсько-Сколівсько-Бескидський, Розтоцький, Надбузький, Одещини та Азовського регіону, кожен залучаючи гостей до себе. Миколаївський та Одеський виноградарсько-виноробні кластери виникли завдяки наявності виноградників та заводів, а також винарень[2].

Висновки. У Полтавській області працює проект кластеру для виробників екологічної продукції, який зосереджений на інспекції і контролі виробництва екопродуктів. Тим виробництвам, які пройшли інспекцію, видається спеціальний сертифікат, який підтверджує якість впроваджених екотехнологій. Сертифікованим підприємствам допомагають реалізовувати продукцію за цінами вище ринкових, а також маючи міжнародний сертифікат – експортувати. У Чернівецькій області створено українсько-румунський «Перший аграрний кластер». Він об'єднує виробників плодово-ягідної продукції та розвитку садівництва. Завдання кластера - підтримка підприємців на всіх етапах від вирощування до реалізації: взаємодія між виробниками та інспекторами, транспортерами та споживачами; поліпшення інвестиційного клімату, створення умов для підготовки необхідних спеціалістів. У Рівному створено регіональний агропромисловий інноваційний кластер «Агроінновації». В його заснуванні приймали участь державні органи, наукові організації та ВУЗи, виробники і сервісні установи регіону. Кластер зосереджується на розробці і впровадженні інновацій у агропромисловості регіону [3].

Адже, вимоги ринку та умов конкуренції вимушують товаровиробників та підприємців інтегрувати свою діяльність у нові більш сучасні формати взаємодії задля задоволення потреб споживачів.

Список літератури

1. Про кластери в Україні та світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://business100.ks.ua>
2. Кластер: формат взаємодії підприємців. У чому переваги неформального об'єднання різних бізнесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://msb.aval.ua>
3. Чому Україні треба поділити свою агропромисловість на кластери [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://carefield.com.ua>

УДК: 65.012.32.009.12

СИСТЕМНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ АДМІНІСТРУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ

Бочарова Н.О., к.е.н., доцент ТДАТУ,
м.Мелітополь, Україна

Summary: the article deals with system changes in the organization as an administration element in management by personnel of enterprises.

Keywords: administration, strategic changes, change management methods, organization, organizational development, management of personnel.

Перехід до ринкових відносин — складний і важкий процес для кожного підприємства, організації, регіону, країни. Він вимагає мобілізації всіх сил і засобів підприємств, суспільства в цілому.

Управління, що сформувалося в рамках адміністративної системи, ґрунтувалося на вслякому обмеженні такої свободи й зумовленості основних подій і процесів на багато років уперед за допомогою всеохоплюючого централізованого планування.

Високий ступінь невизначеності розвитку подій у зовнішнім середовищі і такі ж несподівані її впливи на підприємства змушують їх динамічно функціонувати, пристосовуючись до «примх» зовнішнього впливу. Фактичним інструментом допомоги в означеному процесі організаційного розвитку підприємств є системні зміни в організації. Таким чином, організаційний розвиток виступає сучасним підходом до управління змінами, які, в свою чергу, являють собою комплекс перетворень, сформованих під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, які сприятимуть розвитку підприємства та підвищенню його ефективності.